

Capitolul 1

Un pasager de seamă călătorește cu Taurus Express

O dimineată de iarnă, neobișnuit de friguroasă pe aceste meleaguri siriene. Ora cinci. De-a lungul peronului gării Alep, aștepta semnalul de plecare trenul consemnat cu litere de-o schioapă în ghidul căilor ferate: Taurus Express.

Garnitura era alcătuită dintr-un vagon-restaurant cu bucătărie, unul de dormit și două vagoane de cursă.

Pe peron, în dreptul ușii vagonului de dormit, doi bărbați stăteau de vorbă: un Tânăr locotenent francez, în uniformă strălucitoare, și un omuleț, încotoșmănat până la urechi, din care nu se vedea decât vârful roșu al nasului și mustața răsucită în sus.

În ciuda gerului năprasnic, locotenentul Dubosc își făcea cu bărbație datoria de gazdă. Îl însoțise la gară pe distinsul oaspete și acum se întreținea cu el. Fraze amabile, într-o francesă aleasă, își luau zborul de pe buzele sale. Nu, nu știuse despre ce era vorba. Auzise numai niște zvonuri, cu totul obișnuite în astfel de cazuri. Generalul, generalul său, își pierdea pe zi ce trecea răbdarea. Si, deodată, a picat acest belgian, venind din Anglia după cât se pare. A mai trecut o săptămână, o săptămână de încordare ciudată. Apoi s-au întâmplat anumite lucruri: un eminent ofițer s-a sinucis, un altul a demisionat, figurile îngrijorate s-au destins ca prin farmec, iar cele câteva măsuri militare de precauție au fost anulate. Si generalul, generalul locotenentului Dubosc, parcă a întinerit cu zece ani.

Dubosc surprinsese frânturi din con vorbirea generalului cu străinul. „Ne-ai salvat, *mon cher*”, iî spunea generalul, și mustața-i mare și albă tremura de emoție, „Ai salvat onoarea armatei franceze și ai înlăturat vărsările de sânge. Cum să-ți mulțumesc că ai acceptat să vii? Să vii atât de departe...“

La care străinul (pe nume Hercule Poirot), după ce respinsese politicos aceste laude, spusese: „Nu pot să nu amintesc că și dumneata mi-ai salvat odată viață“. Acum, fusese rândul generalului să facă pe modestul și, după ce mai pomeniseră de Franța, de Belgia, de glorie și onoare și alte lucruri asemănătoare, se îmbrățișaseră călduros și se despărțiseră.

Deși nu fusese încă pus la curent cu cele întâmplăte, locotenentul Dubosc primise totuși însărcinarea să-l conducă pe domnul Poirot la gară, și o îndeplinea cu tot zelul și entuziasmul care-i stau bine unui Tânăr ofițer destinat unei cariere promițătoare.

– Azi e duminică, spuse locotenentul. Mâine-seară veți fi la Istanbul.

Nu era prima oară că făcea această remarcă. Toate conversațiile de pe peron, în așteptarea plecării trenului, suferă parcă de boala monotoniei și a repetițiilor.

– Într-adevăr, recunoscu Poirot.

– Bănuiesc că intenționați să rămâneți acolo câteva zile?

– Firește. N-am mai fost niciodată la Istanbul. Ar fi păcat să nu-l vizitez, măcar în treacăt... *comme ça*. Și pocni din degete sugestiv. De altfel, nu-s deloc grăbit. Voi rămâne câteva zile ca turist.

– Sfânta Sofia e minunată, spuse Dubosc, care de altfel n-o văzuse niciodată.

O rafală de vânt mătură peronul. Amândoi se zgribuiau. Dubosc reușî să se uite pe fură la ceas: Cinci fără cinci – încă cinci minute doar!

Bănuind că celălalt îl observase, se avântă din nou în discuție.

– Sunt puțini călători pe o vreme ca asta, zise, uitându-se spre ferestrele wagonului.

– Da, aşa e, încuviașă Poirot.

– Să speră că nu veți rămâne înzăpezit în Taurus!

– S-a mai întâmplat?

– Da, dar nu anul acesta.

– Să speră atunci, spuse Poirot. Buletinele meteorologice din Europa anunță vreme proastă.

– Foarte proastă. În Balcani a nins mult.

– Am auzit că și în Germania.

– Eh bien! exclamă Dubosc, grăbit parcă să preîntâmpine o altă pauză, mâine-seară la șapte și patruzeci veți fi la Constantinopol.

– Da, spuse Poirot, și continuă exasperat: am auzit că Sfânta Sofia e minunată.

– Magnifică, îmi închipui.

Deasupra capetelor lor, perdeaua de la un geam fu dată la o parte și apăru chipul unei tinere femei.

Mary Debenham nu prea dormise de când plecase din Bagdad, joia trecută. Nu dormise cum trebuie nici în trenul spre Kirkuk, nici la vila din Mosul, și nici noaptea trecută în tren. Acum, sătulă să tot stea trează în aerul îmbăcsit al compartimentului supraîncălzit, se ridică în picioare și privi afară.

Trebuie să fie Alep. Nimic de văzut, bineînțeles. Numai un peron slab luminat și, din când în când, niște strigăte în arabă. Sub fereastra ei, doi bărbați vorbeau franțuzește. Un ofițer francez și un bărbat mărunt, cu niște mustață enorame. Zâmbi puțin. Nu mai văzuse un om atât de încotoșmănat. Pesemne era foarte frig afară. De astă și încălzău, probabil, atât de tare trenul. Încercă să deschidă mai mult fereastra, dar nu reușii.

Conductorul se apropiu de cei doi bărbați. Trenul va pleca în curând, le spuse. Domnul ar face mai bine să urce. Bărbatul cel scund își scoase pălăria. Ce cap ca un ou! În ciuda grijilor

care nu-i dădea pace, Mary Debenham zâmbi. Un omuleț căraghios, genul de om pe care nu poți să-l iezi niciodată în serios.

Locotenentul Dubosc debită alocuțiunea de adio. O concepuse înainte și o rezervase pentru clipa despărțirii. Sună foarte frumos și manierat.

Nelăsându-se mai prejos, Poirot îi dădu replica cuvenită.

– Urcați în vagon, domnule, i se adresă conductorul.

Cu aerul unei nețârmurite păreri de rău, Poirot urcă în vagon. Conductorul se urcă după el. Poirot își agită brațul. Locotenentul Dubosc îi răspunse la salut. Cu o smucitură puternică, trenul se puse încet în mișcare.

– În sfârșit, murmură Poirot.

– Brrr, făcu Dubosc, dându-și seama cât de frig era într-adevăr...

– Voilà, monsieur, îi spuse conductorul invitându-l cu un gest teatral să admire frumusețea compartimentului și felul în care-i fuseseră aranjate lucrurile. Valiza domnului am pus-o aici.

Mâna îi rămase întinsă spre Poirot, într-un gest dintre cele mai sugestive. Poirot îi vârbi în palmă o hârtie împăturită.

– Merci, monsieur. Conductorul se învioră și începu să se învârtă aferat de colo-colo. Biletul domnului îl am, aş mai vrea și pașaportul, dacă domnul e atât de amabil. Domnul se oprește la Istanbul, după câte îmi dau seama?

Poirot încuviauță din cap.

– Nu sunt prea mulți călători, îmi închipui? întrebă.

– Nu, monsieur. Mai am încă doi pasageri, amândoi englezi. Un colonel din India și o Tânără doamnă din Bagdad. Monsieur mai dorește ceva?

Monsieur ceru o sticlă de Perrier.

Cinci dimineață era o oră cam nepotrivită pentru a călători cu trenul. Mai erau două ceasuri până-n zori. Văzând că nu e rost de un somn bun și simțindu-se mulțumit că dusese

la bun sfârșit o misiune delicată, Poirot se ghemui într-un colț și atipi.

Se trezi pe la nouă și jumătate și o luă înspre vagonul-restaurant, dornic de o cafea fierbinte.

Înăuntru se afla numai o singură persoană, evident Tânără doamnă de care amintise conductorul. Era o femeie înaltă, subțire, oacheșă la față, de vreo douăzeci și opt de ani. Se simțea un fel de cumpătare calculată în felul cum mâncă sau îi cerea chelnerului încă o ceașcă de cafea, ceea ce denota o deplină familiaritate cu oamenii și călătoriile. Purta o rochie de voiaj de culoare închisă, dintr-un material subțire, tocmai potrivit pentru atmosfera înăbușitoare din tren.

Neavând ceva mai bun de făcut, Hercule Poirot se distra studiind-o discret.

Era genul de femeie Tânără, aprecie el, care știe să-și poarte perfect de grijă oriunde s-ar afla. Era echilibrată și matură. Nu-i displacea regularitatea severă a trăsăturilor și nici paloarea delicate a pielii. Îi plăcea și părul ei negru, lucios, bine pieptănat, și ochii cenușii, reci și impersonali. Dar, hotărî Poirot în cele din urmă, e un pic prea calculată pentru a fi ceea ce numea el *une jolie femme!*

În acel moment își făcu apariția un alt personaj. Un bărbat înalt, între patruzeci și cincizeci de ani, cu o față uscată, smeadă, și cu părul puțin albit la tâmpale.

„Colonelul din India“, își spuse Poirot.

Nou-venitul se înclină în fața femeii.

– Neața, domnișoară Debenham.

– Bună dimineață, colonele Arbuthnot.

Colonelul puse mâna pe spătarul scaunului din față ei.

– Aveți ceva împotrivă?

– Nu, bineînțeles. Luati loc.

¹O femeie drăguță (în lb. fr. în orig.)

– Știți, micul dejun nu e întotdeauna momentul potrivit pentru discuții.

– Sper să nu fie aşa. În orice caz, nu mă interesează.

Colonelul se aşeză.

– Băiete! Glasul îi era foarte autoritar.

Comandă ouă și cafea.

Ochii î se opriră o clipă asupra lui Poirot, apoi trecură mai departe, indiferenți. Poirot, care cunoștea bine spiritul britanic, știa ce-și spusesese colonelul în sinea lui: „Vreun străin afurisit“.

Fideli obiceiului insularilor, cei doi englezi nu se arătară prea vorbăreți. Schimbară câteva cuvinte, după care femeia se ridică și părăsi wagonul.

În timpul prânzului, cei doi se aşezără la aceeași masă și, ca și mai înainte, îl ignorară complet pe cel de-al treilea pasager. De data aceasta însă, conversația lor fu mai animată. Colonelul Arbuthnot povestea despre Punjab, iar din când în când se întrarupea pentru a întreba căte ceva despre Bagdad, unde ea, pare-se, fusese guvernantă. Tot stând aşa de vorbă, descoperiră că au câțiva prieteni comuni, drept care deveniră pe dată mai puțin scorțoși, mai amicali. Depărnată tot soiul de amintiri despre un oarecare Tommy și despre nu mai știu care Jerry. Colonelul o întrebă dacă se întoarce acasă sau dacă are de gând să se opreasă la Istanbul.

– Nu, merg direct acasă.

– Nu-i oare păcat?

– Acum doi ani m-am întors tot pe acest drum, și atunci am stat trei zile la Istanbul.

– Aha, înțeleg. Ei bine, îndrăznesc să spun că mă bucur foarte mult că mergeți direct în țară, pentru că și eu fac aceleași lucru.

Zicând acestea, colonelul se înclină cam stângaci, îmbuitorându-se la față.

„E sensibil colonelul nostru“, își spuse Poirot, puțin amuzat. „O călătorie cu trenul e la fel de periculoasă ca și una cu vaporul.“

Cu o voce calmă, domnișoara Debenham îi răspunse că îi pare foarte bine. Însă atitudinea ei era destul de rece.

Colonelul, observă Poirot, o conduse până în dreptul compartimentului ei. Puțin mai târziu, în depărtare apără priveliștea splendidă a masivului Taurus. Cei doi stăteau pe corridor, unul lângă altul, contemplând Porțile Ciliciene. Deodată, domnișoara Debenham suspină. Poirot, aflat prin apropiere, o auzi șoptind:

– E atât de minunat! Aș vrea... Aș vrea...

– Ce anume?

– Aș vrea să mă pot bucura de toate astea!

Arbuthnot nu răspunse. Linia colțuroasă a feței sale păru și mai severă, și mai întunecată.

– Dumnezeule, cât aș fi vrut să n'ai nimic de-a face cu toate astea!

– Taci, te rog, taci.

– Oh, e-n regulă. Aruncă o privire puțin plăcătoare spre Poirot. Apoi continuă: Dar nu mă pot împăca cu ideea să te știi guvernantă... la cheremul unor mame tiranice și al odraselor lor plăcticoase.

Ea râse, parcă mai puțin reținută ca de obicei.

– Oh, n-are importanță. Imaginea guvernantei batjocorate e un mit perimat. Te asigur că părinții sunt cei terorizați de mine.

Tăcüră. Se vedea că Arbuthnot se cam rușina de ieșirea lui. „Asist la o ciudată și nostimă comedioară“, își spuse Poirot, dus pe gânduri. De acest lucru avea să-și amintească mai târziu.

Ajunsă la Konia în aceeași noapte, pe la unsprezece și jumătate. Cei doi englezi coborâră din tren să-și mai dezmorțească picioarele; începură să se plimbe încocă și-ncolo pe peronul înzăpezit.

Poirot se mulțumi să urmărească de la fereastră forfota gării. După vreo zece minute ajunse la concluzia că, în fond, o gură de aer proaspăt nu avea să-i strice. Așa că se înfotoli bine, punându-și câteva haine, jersetie și fulare, iar peste pantofi, o pereche de galosi. Astfel echipat, coborî cu atenție pe peron și începu să se plimbe. O luă prin spatele trenului.

După voci, recunoscu cele două siluete nedeslușite care stăteau în umbra vagonului poștal. Auzi întâi vocea lui Arbuthnot.

– Mary...

Femeia îl întrerupse.

– Nu acum, nu acum. Când totul se va termina, și va rămâne departe, în urma noastră... atunci...

Discret, Poirot se îndepărta. Era surprins. Cu greu recunoscuse vocea rece, măsurată a domnișoarei Debenham. „Ciudat“, își spuse.

A doua zi se întrebă dacă nu cumva cei doi se certaseră.

Își vorbeau foarte puțin. Femeia îi părea neliniștită. Avea cearcăne la ochi.

Pe la două și jumătate după-amiaza, trenul se opri. La ferestre apărură capete curioase. Câțiva oameni, îngrămadîți lângă linia ferată, priveau și arătau cu mâna spre ceva de sub vagonul-restaurant. Poirot se apleca în afară și se adresă conductorului vagonului de dormit, care tocmai trecea în fugă prin dreptul ferestrei. Omul îi răspunse, după care Poirot își trase capul înăuntru și, întorcându-se, fu cât pe-aci s-o izbească pe Mary Debenham, care stătea exact în spatele lui.

– Ce s-a întâmplat? întrebă ea, aproape pe nerăsuflare, în franțuzește. De ce ne-am oprit?

– Nu-i nimic, madmoiselle. S-a aprins ceva sub vagonul-restaurant. Nimic grav. De altfel, au stins focul și acum repară stricăciunile. Nu e niciun pericol, vă asigur.

Ea făcu un gest brusc, de parcă ar fi alungat ideea pericolului, ca total lipsită de importanță.

– Da, da, înțeleg. Dar timpul?

– Ce timp?

– Păi, vom avea o întârziere.

– Da, e posibil, recunoscu Poirot.

– Dar nu putem întârzia! Trenul trebuie să sosescă la Istanbul la 6.55 și trebuie să traversăm Bosforul ca să prindem Simplon Orient Expressul de ora 9. Dacă avem o oră sau două întârziere, pierdem legătura.

– Se prea poate, admise Poirot.

O privi întrebător. Văzu că mâna îi tremura pe pervazul ferestrei și buzele îi tremurau.

– E atât de important pentru dumneavastră, madmoiselle? o întrebă.

– Da. Da, este. Trebuie... trebuie să prind legătura.

Spunând acestea, se întoarse și o luă de-a lungul coridorului spre colonelul Arbuthnot.

Totuși, neliniștea ei se dovedi neîntemeiată. Zece minute mai târziu, trenul se urni din loc. Sosi la Haydapassar doar cu cinci minute întârziere, câștigând pe drum din timpul pierdut.

Apele Bosforului erau agitate, astfel că lui Poirot nu prea-i făcu placere traversarea. Pe vapor nu-i mai văzu pe tovarășii săi de călătorie. Când ajunse la podul Galata, o luă direct spre hotelul Tokatian.